

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi hyljetuotteiden kaupasta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi
Hankenumero MMM015:00/2019

YHTEENVETO LAUSUNNOISTA

1 Esityksen keskeinen sisältö

Nykyinen hyljetuotteiden kaupasta annettu laki vuodelta 2014, joka on vahvistettu mutta joka ei ole vielä tullut voimaan, korvattaisiin uudella, voimassa olevaa EU-sääntelyä vastaavalla lailla. Koska meren luonnonvarojen kestävään hallintaan liittyvästä hylkeenpyynnistä peräisin olevien hyljetuotteiden kauppa on nyttemmin EU-lainsäädännössä kielletty, Suomen riistakeskus ei enää toimisi tätä kauppaa valvovana komission tunnustamana toimielimenä. Metsästyslain riistan kauppaa koskevaan pykälään lisättäisiin viittaussäännökset hyljetuotteiden kauppaa koskevaan voimassa olevaan lainsäädäntöön.

2 Lausuntopyyntö

Maa- ja metsätalousministeriö pyysi ajalla 25.10.–28.11.2019 lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi seuraavilta tahoilta: ulkoministeriö, oikeusministeriö, ympäristöministeriö, Suomen riistakeskus, Luonnonvarakeskus, Kalatalouden Keskusliitto ry, Suomen Hylkeenpyytäjät ry, Suomen Kalankasvattajaliitto ry, Suomen Metsästäjäläitto ry ja Suomen Vapaa-ajankalastajien Keskusjärjestö ry. Lausunnon antoi lisäksi Suomen luonnonsuojeluliitto ry.

Asetusluonnoksesta annettiin 10 lausuntoa. Lausunnot ovat nähtävillä verkko-osoitteessa lausuntopalvelu.fi ([linkki](#)). Oikeusministeriö kommentoi esitysluonnosta myös sähköpostitse.

3 Lausunnot hallituksen esitysluonnoksesta sekä niiden huomioon ottaminen

Lausunnonantajat pitivät ehdotusta tarpeellisena ja perusteltuna. Lausuntojen pääsisältö on esitetty alla.

Ulkoministeriö

Esitystä on aiheellinen ottaa huomioon WTO:n riitojenratkaisuelimen 18.6.2014 hyväksymät suositukset hyljetuotteiden kauppaa koskevista riidoissa (DS 400/401) ja niiden johdosta tehty muutokset Euroopan unionin lainsäädäntöön (1007/2009) mukaan lukien meren luonnonvarojen kestävään hallintaan liittyvän ns. MRM-poikkeuksen kumoaminen.

Oikeusministeriö

Oikeusministeriö on lähettänyt sähköpostitse muutosehdotuksen hyljetuotteiden kauppaa koskevan lakiluonnoksen 4 §:n rangaistussäännökseen ja sen perusteluihin. Esitystä on muutettu ehdotuksen mukaisesti. Muilta osin oikeusministeriö on ilmoittanut, ettei sillä ole esitysluonnoksesta lausuttavaa.

Suomen riistakeskus

Kansallisen lainsäädännön puuttuminen on aiheuttanut epätietoisuutta hyljekaupan sallittavuudesta metsästäjien ja eri sidosryhmien keskuudessa. Kun hyljetuotteiden kauppaa koskeva kansallinen lainsäädäntö saatetaan ajan tasalle, kielloista on näin helpompi viestiä kansalaisille. Lain voimaantulosta on tärkeä viestiä selkeästi.

Kauppakiellon juridinen historia on monitahoinen, eikä täydellisellä myyntikiellolla ole juurikaan liittymäpintaa Itämeren piirissä nykyisin harjoitettuun hylkeiden metsästyksen. Käytännössä on ilmennyt, että Suomessa eri toimijat pitävät totaalista hyljetuotteiden kauppakieltoa riskinä hylkeiden arvostukselle. Suomen riistakeskuksen vuonna 2018 valmisteleman kansallisen hylkeiden hoitosuunnitelman yhteydessä erityisesti kalastukseen liittyvät toimijat toivat esiin sen, että koska hylkeitä ei voi enää mitenkään kaupallisesti hyödyntää, niille jää helposti pelkkä vahingontekijän rooli.

Suomen riistakeskuksen rooli nykyisen EU-asetuksen voimassa ollessa jää vähäiseksi. Kansallinen lainsäädäntö edellyttää Suomen riistakeskukselta uuden hallintotehtävän (kolmansista maista tuotavien hyljetuotteiden alkuperätodistusten todentaminen Tullin pyynnöstä) haltuunottoa ja jonkin verran selvitystyötä ja valmiutta asiassa toimimiseen. Asiaan liittyvien tehtävien määrä ei kuitenkaan ole odotettavasti suuri.

Kalatalouden Keskusliitto

Esitetyt lakimuutokset ovat luonteeltaan teknisiä, eikä niiden sisältöön ole huomautettavaa. Hylkeen metsästystä ja hyljetuotteilla käytävää kauppaa koskeviin säädöksiin tulee jatkossa muutostarpeita, kun merihylkeiden aiheuttamia ongelmia kaupalliselle kalastukselle ja kalanviljelylle ryhdytään ratkaisemaan nykyistä tehokkaammin. Liitto pitää välttämättömänä kasvaneiden hyljekantojen tehokasta säätelyä hyljekantojen kestävyys huomioiden, hyljevahinkojen korvaamista kalastajille sekä säätelystä saatavan saaliin kaupallista hyötykäyttöä hyljetuotteina

Suomen Kalankasvattajaliitto ry

Kansallisen lainsäädännön saattaminen ajan tasalle on aiheellista, eikä luonnokseen ole huomautettavaa. Harmaa hylkeen metsästys Itämerellä on kuitenkin tarpeen niin kannanhoidollisin perustein kuin kalatalouselinkeinoille aiheutuvien hyljevahinkojen rajoittamiseksi. Suomessa metsästyskulttuuriin kuuluu perinteisesti riistaeläimen kunnioittaminen sekä saaliin talteenotto ja hyödyntäminen. On vahinko, että säädökset estävät Itämeren nykyisen harmaa hylkeen metsästyksen tuottaman saaliin kaupallisen hyödyntämisen täysin ja alentavat arvokkaan riistaeläimen pelkäksi haittaeläimeksi.

Suomen Luonnonsuojeluliitto ry

Esitys on EU:n lainsäädännön teknistä toimeenpanoa ja sellaisena tarpeellinen, asiallinen ja perusteltu.

Suomen Metsästäjäliitto ry

Hyljetuotteita koskevan kansallisen lainsäädännön ajan tasalle saattaminen on perusteltua, eikä luonnokseen ole huomautettavaa. Hylkeenpyynti Itämerellä on kuitenkin välttämätöntä sekä kannanhoidollisin syin että kalatalouselinkeinoille aiheutuvien hyljevahinkojen rajoittamiseksi. Itämeren hyljetuotteiden myyntikielto liittyy kansainväliseen eläinoikeuskeskusteluun, eikä sillä ole mitään tekemistä Itämeren harjoitettavan hylkeiden metsästyksen ja sen eettisyyden kanssa. Suomen metsästyskulttuuriin kuuluu perinteisesti saaliin talteenotto ja hyödyntäminen sekä riistaeläimen kunnioittaminen. Nykytilannetta, jossa säädökset estävät kokonaan Itämeren nykyisen hyljesaaliin kaupallisen hyödyntämisen, ei ole hyväksyttävä. Kehitys on johtanut siihen, että arvokas ja historiallisesti merkittävä riistalaji nähdään nyt ainoastaan haittaeläimenä, mikä ei palvele minkään osapuolen etua.

Tulli, Poliisihallitus ja Luonnonvarakeskus ovat ilmoittaneet, ettei niillä ole hallituksen esitysluonnoksesta lausuttavaa.

Lisätietoja:

lainsäädäntöneuvos Pekka Kempainen

maa- ja metsätalousministeriö / luonnonvaraosasto / oikeudellinen yksikkö

puh. 040 173 0249

pekka.kempainen@mmm.fi